

Asia: VN/12128/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit

1 luku Yleiset säännökset

9 §: Luonnoksessa todetaan luontokasvatuksen ja ympäristötietoisuuden edistäminen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi säädettäisiin valtion viranomaisten ja kuntien tehtäväksi. Kainuun ELY-keskus näkee ehdotuksen hyvänä, sillä se tulee tukemaan alueellisen ympäristötietouden ja kasvatusverkoston kehittämistä.

2 luku Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

-

3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu

14 §: Uutena osana luonnonsuojelun suunnittelujärjestelmään ehdotetaan alueellista luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelmaa. Kainuun ELY-keskus näkee suunnitelman erityisen hyvänä, joka täydentää alueellista maaseutusuunnitelmaa sekä maakunnallisia ohjelmia, joissa monimuotoisuuden edistäminen ei ole osa ohjelmien kärkitoimia. Luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelman yhtenä tärkeänä tavoitteena tulisi olla ohjaus ja toimien lisääminen kokonaisvaltaiseen aluekehittämiseen.

Suunnittelussa tulee lisätä ennakointia yhtenä suunnittelun kulmakivenä. Luonnonsuojelun suunnittelun tulee nähdä luonto muuttavana ja siten suojelutarpeet tulevat muuttumaan. Näitä muutoksia ennakoimalla voimme edistää luonnon sopeutumiskykyä ja luonnonmonimuotoisuutta.

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

-

5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

-

6 luku Luonnonsuojelualueet

-

7 luku Luontotyyppien suojelu

-

8 luku Eliölajien suojelu

-

9 luku Vaihdanta, maahantuonti ja maastavienti

-

10 luku Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

-

11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen

-

12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

-

13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Luonnonsuojelun tiedonhallinnan lisääminen lakiin on erittäin tärkeää. Alueellisen ilmastotiedon lisääminen maisemansuojelun suunnittelun, toteuttamisen, valvonnan ja tutkimuksen kannalta tarpeellisten tietojen lisäksi tukee lain ilmastomuutokseen sopeutumisen tavoitetta. Luonto ja sen monimuotoisuus on alueiden erityispiirteisiin sitoutuvaa. Alueellinen ilmastotieto tukee parhaiten alueellista luonnonsuojelun toimia ja suunnittelua.

14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset

-

15 luku Muutoksenhaku

-

16 luku Voimaantulosäännökset

-

Huomiot muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin

Huomiot muutoksista, joita on ehdotettu muihin lakeihin

-

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Miten lakiehdotus kokonaisuutena vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

-

Ilmastonmuutoksen hillintä

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Kainuun ELY-keskus näkee, että luonnonsuojelulaki ehdotus pureutuu ensisijaisesti ilmastonmuutoksen sopeutumisen tarpeisiin, ja sen tulisi myös otsikkotasolla huomioida. Luonnonsuojelulla tulee olemaan vaikutuksia hillintään, mutta luonnonsuojelun ilmastonmuutoksen hillinnän toimet tulevat ikään kuin positiivisina välillisinä vaikutuksina. Pois lukien kohteet, joissa suojeluperusteina olisi ensisijaisesti alueen hiilinielujen säilyttäminen. Tällaisia suojeluperusteita ei tiettävästi vielä ole. Luonnonsuojelun vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään tulisi konkretisoida ja tarkentaa.

Lakiluonnoksessa todetaan ilmastonmuutokseen liittyvät keskeisesti myös ehdotettavat säännökset luonnonsuojelusuunnittelusta ja luonnonsuojelun tietojärjestelmästä. Luonnonsuojelun tiedonhallinnan lisääminen lakiin on erittäin tärkeää. Alueellisen ilmastotiedon lisääminen maisemansuojelun suunnittelun, toteuttamisen, valvonnan ja tutkimuksen kannalta tarpeellisten tietojen lisäksi tukee lain ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitetta. Luonto ja sen monimuotoisuus on alueiden erityispiirteisiin sitoutuvaa. Alueellinen ilmastotieto tukee parhaiten alueellista luonnonsuojelun toimia ja suunnittelua.

Luonnonsuojelualueita suunniteltaessa tulee huomioida ilmastonmuutoksen tuomat muutokset alueisiin ja suojelualueen lajiston sopeutumisen tarpeet.

Suunnittelussa alueita ei tule nähdä paikkatietoon merkityiksi staattisiksi/pysyviksi alueiksi, joissa suojelun tarpeet ovat vakiot. Suunnittelussa luonnonsuojelualueet tulee nähdä ilmastonmuutoksen ja muun ihmisentoimista johtuen kehittyviksi ja muuttuviksi alueiksi, joissa luontotyyppien ja lajien liikkuminen on mahdollista. Tällaisten muutosten vuoksi luonnonsuojelualueiden suunnittelussa tulee huomioida suojelualueiden muutosvyöhykkeet/vihreät vyöhykkeet ja niiden kehittäminen. Näin voidaan nykyistä joustavammin reagoida muuttuviin olosuhteisiin.

Ekologisen kompensaation eli luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten hyvittäminen

1) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamiseen?

-

2) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat toimialojen suunnittelemiin hankkeisiin?

-

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

-

2) muulla tavalla (miten)?

-

Muut huomiot

Muita huomioita esityksestä

ELY-keskuksille säädetään lakiehdotuksessa runsaasti uusia tehtäviä. Kainuun ELY-keskus katsoo, että ehdotetun lain toimeenpano ei ole mahdollista nykyisillä ELY-keskuksen resursseilla. Lainvalmistelussa tulee arvioida uuden lain toimeenpanoon tarvittavat lisäresurssit.

Myllyoja Sari
Kainuun ELY

Pesonen Jari
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus